

Tabelul
examinării obiecțiilor și propunerilor
la proiectul Ediției 03 ale Reglementărilor Aeronautice Civile RAC-FTL
Timpul de zbor, timpul de serviciu de zbor și timpul de odihnă ale membrilor echipajelor aeronavelor civile

I. PROPUNERI ȘI OBIECȚII ALE PATRONATULUI AVIAȚIEI CIVILE DIN REPUBLICA MOLDOVA

Nr.	Redacția din proiect	Propunerea sau obiecția	Nota despre acceptare sau refuz	Argumentarea deciziei în caz de neacceptare
1.	<p>CAPITOLUL 1. DEFINIȚII RAC-FTL 005. DEFINIȚII 1.5. Noapte locală - o perioadă de timp de 8 ore consecutive între orele locale 22:00 și 08:00.</p>	<p>De indicat că timpul de noapte este perioada dintre orele 22.00 și 06.00 în conformitate cu prevederile art.103 al Codului muncii al RM</p>	<p>Nu se acceptă</p>	<p>Conform art. 103 alin. (1) al Codului muncii se consideră muncă de noapte munca prestată între orele 22.00 și 6.00. Dispozițiile acestui articol reglementează specificul muncii de noapte. Noțiunea „noapte locală” este prevăzută în EU-OPS 1.1095, punctul 1.9. În contextul RAC-FTL această noțiunea se referă nu la munca de noapte, dar la odihna de noapte (vezi RAC-FTL 080 (c)). Prevederea asigură acordarea unui timp suficient pentru somn membrilor de echipaje în volum de 8 ore și facilitează operatorului planificarea zborurilor pentru membrii de echipaje care finisează munca după orele 22.00.</p>
2.	<p>CAPITOLUL 2. PREVEDERI GENERALE RAC-FTL 010. Generalități (h)Orarele timpului de muncă vor fi elaborate și publicate cu suficient timp înainte pentru a permite membrilor echipajului să-și planifice timpul de odihnă adecvat. Proiectul orarului lunar a timpului de muncă se aduce la cunoștința salariaților minimum cu o lună înainte de punerea lui în aplicare. Orarul lunar a timpului de muncă aprobat se aduce la cunoștința salariaților cu o săptămână înainte de punerea lui în</p>	<p>Trebuie exclus, deoarece obligațiile operatorului de a efectua planificare și a informa membrii despre timpul de odihnă sunt expuse în RAC-FTL 015. Responsabilitatea operatorului și în special în lit. (f). Prevederi lit.(h) a Capitolul 2. Prevederi generale RAC-FTL 010 Generalități sunt excesive, nu sunt prevăzute de reglementările internaționale sau de careva alte acte legislative ori acte normative superioare Reglementărilor aeronautice civile. Totodată, acestea vor îngreuna activitatea de planificare a operatorului, vor necesita implicarea unor resurse suplimentare dar și vor cauza operarea de către membrii echipajului a unui număr de ore de zbor sub nivelul celor stabilite de proiectul propus.</p>	<p>Nu se acceptă</p>	<p>Art. 103 al Codului muncii prevede: (3) Programul muncii în schimburi se aprobă de angajator de comun acord cu reprezentanții salariaților, ținându-se cont de specificul muncii. (5) Programul muncii în schimburi se aduce la cunoștința salariaților cu cel puțin o lună înainte de punerea lui în aplicare.</p> <p>Această normă este prevăzută de Codul muncii pentru a oferi angajaților posibilitatea de a-și organiza timpul de odihnă în mod corespunzător. Pentru a facilita executarea prezentului alineat este prevăzut Orarul lunar al timpului de muncă aprobat care se aduce la cunoștința salariaților cu o săptămână înainte de punerea lui în aplicare.</p> <p>Modificările în planificarea zborurilor din cauza unor condiții tehnice sau de altă natură pot să apară, dar ca o excepție de la regulă, ci nu ca normă, și se efectuează de comun acord cu membrii echipajului, deoarece este o atenție la dreptul angajatului pentru planificarea timpului său liber. Această prevedere necesită o organizare mai bună a muncii operatorului, dar nu resurse suplimentare.</p>

	aplicare.			
3.	<p>CAPITOLUL 3. LIMITE ALE TIMPULUI DE SERVICIU DE ZBOR (FDP) RAC-FTL 035. Limite zilnice</p> <p>(a) Într-o perioadă de 24 de ore consecutive, FDP este de maxim 12 ore.</p>	<p>Cifra 12 urmează a fi înlocuită cu cifra 13. Norma de limitare a timpului zilnic de zbor la 13 ore este stabilită de experiență internațională, prevederile JAR-OPS1, iar conform prevederilor art. 294 al Codului Muncii al Republicii Moldova „Durata, particularitățile regimului de muncă și de odihnă pentru anumite categorii de salariați a căror muncă este legată nemijlocit de circulația mijloacelor de transport, sunt stabilite de prezentul cod (CM), de alte acte normative, precum și de acorduri internaționale la care Republica Moldova este parte”.</p>	Nu se acceptă	<p>Reieșind din ierarhia actelor normative. Aplicarea în aviația civilă a Republicii Moldova a prevederilor reglementărilor europene JAR-OPS1/EU-OPS este aprobată prin <u>act normativ departamental</u> Ordinul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor nr. 67 din 15.03.2010 „Cu privire la unele măsuri pentru asigurarea conformității standardelor internaționale în domeniul aviației civile”. Conform Graficului de implementare și asigurare a conformității standardelor europene, aprobat prin Ordinul menționat, perioada de implementare a JAR-OPS 1/EU-OPS este martie 2010 – martie 2012.</p> <p>Respectiv Reglementările aeronautice europene EU-OPS 1 pot fi aplicate doar în partea ce nu contravine actelor normative a Republicii Moldova ierarhic superioare actului normativ departamental menționat (în cazul dat Codului muncii al Republicii Moldova). Pentru ca să fie posibilă aplicarea prevederilor EU-OPS 1 <i>în partea ce contravine normelor Codului muncii</i> al Republicii Moldova această reglementare trebuie să intre în vigoare pentru Republica Moldova conform Legii privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova nr. 595-XIV din 24.09.1999.</p> <p>Conform art. 100 alin. (5) al Codului muncii al Republicii Moldova „<u>Durata zilnică maximă a timpului de muncă nu poate depăși 10 ore în limitele duratei normale a timpului de muncă de 40 ore pe săptămână</u>”. Iar alin. (6) al aceluiași articol prevede că <u>pentru anumite genuri de activitate, unități sau profesii se poate stabili, prin convenție colectivă, o durată zilnică a timpului de muncă de 12 ore</u>, urmată de o perioadă de repaus de cel puțin 24 de ore.</p> <p>Prevederile art. 294 nu pot fi aplicate separat ci doar în ansamblu cu celelalte norme ale Codului muncii. În acest articol legiuitorul admite că durata și particularitățile regimului de muncă și de odihnă pentru anumite categorii de salariați a căror muncă este legată nemijlocit de circulația mijloacelor de transport pot fi altele decât durata zilnică normală a timpului de muncă dar în limitele duratei zilnice maxime a timpului de muncă stabilită de Codul muncii.</p> <p>FDP maximal de 13 ore este stabilit în punctul 1.3 al EU-OPS 1.1105 (SUBPARTEA Q LIMITĂRI PRIVIND TIMPUL DE ZBOR, DE SERVICIU, CERINȚE PRIVIND PERIOADA DE ODIHNĂ).</p> <p>Totodată menționăm că chiar și în țările Uniunii Europene prevederile privind limitarea timpului de zbor diferă.</p> <p>Aducem la cunoștință că la momentul actual la cererea EASA au fost studiate și publicate pe site-ul EASA http://www.easa.europa.eu/ws_prod/r/doc/research/FTL%20Study%20Final%20Report.pdf datele științifice și medicale la acest capitol. Conform acestui raport în cazul FDP pînă la 10-12 ore crește riscul de accidente de 1,7 ori în raport cu zborurile în regim normal de timp, iar FDP pînă la 13 ore sporește</p>

				riscul de accidente de 5.5 ori.
4.	CAPITOLUL 3. LIMITE ALE TIMPULUI DE SERVICIU DE ZBOR (FDP) RAC-FTL 050. Limite zilnice majorate în cazul timpului de serviciu de zbor întrerupt (b) (4) după pauză se admite executarea unui singur sector;	De înlocuit sintagma „un sector” cu sintagma „două sectoare” Aceasta modificare este necesară și va fi aplicabilă pentru a finaliza cursele aeriene, care din condiții de forță majoră, au avut o aterizare intermediară. Atenționăm că timpul de zbor oricum nu va fi încălcat, deoarece această prevedere păstrează obligația operatorului de a se încadra în limita de timp maximă.	Se acceptă	CAPITOLUL 3. LIMITE ALE TIMPULUI DE SERVICIU DE ZBOR (FDP) RAC-FTL 050. Limite zilnice majorate în cazul timpului de serviciu de zbor întrerupt (b) (4) după pauză se admite executarea nu mai mult de două sectoare

II. PROPUNERI ȘI OBIECȚII ALE Î.M. C.A. „Moldavian Airlines”

1.	RAC-FTL 035. Limite zilnice (a) Într-o perioadă de 24 de ore consecutive, FDP este de maxim 12 ore.	În EU-OPS 1.1105 la p. 1.3 – sunt 13 ore	Nu se acceptă	Reieșind din ierarhia actelor normative. Aplicarea în aviația civilă a Republicii Moldova a prevederilor reglementărilor europene JAR-OPS1/EU-OPS este aprobată prin <u>act normativ departamental</u> Ordinul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor nr. 67 din 15.03.2010 „Cu privire la unele măsuri pentru asigurarea conformității standardelor internaționale în domeniul aviației civile”. Conform Graficului de implementare și asigurare a conformității standardelor europene, aprobat prin Ordinul menționat, perioada de implementare a JAR-OPS 1/EU-OPS este martie 2010 – martie 2012. Respectiv Reglementările aeronautice europene EU-OPS 1 pot fi aplicate doar în partea ce nu contravine actelor normative a Republicii Moldova ierarhic superioare actului normativ departamental menționat (în cazul dat Codului muncii al Republicii Moldova). Pentru ca să fie posibilă aplicarea prevederilor EU-OPS 1 <i>în partea ce contravine normelor Codului muncii</i> al Republicii Moldova această reglementare trebuie să intre în vigoare pentru Republica Moldova conform Legii privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova nr. 595-XIV din 24.09.1999. Conform art. 100 alin. (5) al Codului muncii al Republicii Moldova „ <u>Durata zilnică maximă a timpului de muncă nu poate depăși 10 ore în limitele duratei normale a timpului de muncă de 40 ore pe săptămână</u> ”. Iar alin. (6) al aceluiași articol prevede că <u>pentru anumite genuri de activitate, unități sau profesii se poate stabili, prin convenție colectivă, o durată zilnică a timpului de muncă de 12 ore</u> , urmată de o perioadă de repaus de cel puțin 24 de ore. Prevederile art. 294 nu pot fi aplicate separat ci doar în ansamblu cu celelalte norme ale Codului muncii. În acest articol legiuitorul admite că durata și particularitățile regimului de muncă și de odihnă pentru anumite
----	---	--	---------------	---

				<p>categorii de salariați a căror muncă este legată nemijlocit de circulația mijloacelor de transport pot fi altele decât durata zilnică normală a timpului de muncă dar în limitele duratei zilnice maxime a timpului de muncă stabilită de Codul muncii.</p> <p>FDP maximal de 13 ore este stabilit în punctul 1.3 al EU-OPS 1.1105 (SUBPARTEA Q LIMITĂRI PRIVIND TIMPUL DE ZBOR, DE SERVICIU, CERINȚE PRIVIND PERIOADA DE ODIHNĂ).</p> <p>Totodată menționăm că chiar și în țările Uniunii Europene prevederile privind limitarea timpului de zbor diferă.</p> <p>Aducem la cunoștință că la momentul actual la cererea EASA au fost studiate și publicate pe site-ul EASA http://www.easa.europa.eu/ws_prod/r/doc/research/FTL%20Study%20Final%20Report.pdf datele științifice și medicale la acest capitol. Conform acestui raport în cazul FDP pînă la 10-12 ore crește riscul de accidente de 1,7 ori în raport cu zborurile în regim normal de timp, iar <u>FDP pînă la 13 ore sporește riscul de accidente de 5.5 ori.</u></p>
2.	<p>RAC-FTL 040 Limite datorate ferestrei de reducere circadiană (WOCL)</p> <p>(a) În situația în care FDP începe într-o WOCL sau conține în totalitate o WOCL, limitele maxime prevăzute la punctele RAC-FTL 035 (a) și după caz, RAC-FTL 035(b) se vor reduce cu 100 % din FDP cuprins în WOCL, reducerea fiind de minimum o oră și maximum de două ore.</p>	Nu este conform EU-OPS 1.115 p1.5	Se acceptă	<p>RAC-FTL 040 Limite datorate ferestrei de reducere circadiană (WOCL)</p> <p>(a) În situația în care FDP începe într-o WOCL sau conține în totalitate o WOCL, limitele maxime prevăzute la punctele RAC-FTL 035 (a) și după caz, RAC-FTL 035(b) se vor reduce cu 100 % din FDP cuprins în WOCL, reducerea fiind maximum de două ore.</p>
3	<p>RAC-FTL 075. Limite cumulative ale timpului de muncă</p> <p>Operatorul aerian trebuie să asigure ca timpul total de muncă al unui membru de</p>	<p>(1) În EU-OPS 1.1100 – sunt 60 ore în oricare 7 zile consecutive;</p> <p>(2) În EU-OPS 1.1100 – sunt 190 ore în oricare 28 de zile consecutive;</p> <p>(3) În EU-OPS nu e specificat, dar avînd în vedere p.(1) mai sus, ar</p>	Nu se acceptă	<p>Reieșind din ierarhia actelor normative.</p> <p>Aplicarea în aviația civilă a Republicii Moldova a prevederilor reglementărilor europene JAR-OPS1/EU-OPS este aprobată prin <u>act normativ departamental</u> Ordinul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor nr. 67 din 15.03.2010 „Cu privire la unele măsuri pentru asigurarea conformității standardelor internaționale în domeniul aviației civile”. Conform Graficului de implementare și asigurare a conformității standardelor</p>

	<p>echipaj nu depășește:</p> <p>(1) 40 ore în oricare 7 zile consecutive;</p> <p>(2) 160 ore în oricare 28 de zile consecutive, distribuite cât de uniform posibil pe întreaga perioadă;</p> <p>(3) 1760 de ore într-un an calendaristic.</p>	<p>trebuie să rămânem la maxim 2000 ore într-un an calendaristic, cum este actualmente de fapt</p>		<p>europene, aprobat prin Ordinul menționat, perioada de implementare a JAR-OPS 1/EU-OPS este martie 2010 – martie 2012.</p> <p>Respectiv reglementările aeronautice europene EU-OPS 1 pot fi aplicate doar în partea ce nu contravine actelor normative a Republicii Moldova ierarhic superioare actului normativ departamental menționat (în cazul dat Codului muncii al Republicii Moldova). Pentru ca să fie posibilă aplicarea prevederilor EU-OPS 1 <i>în partea ce contravine normelor Codului muncii</i> al Republicii Moldova această reglementare trebuie să intre în vigoare pentru Republica Moldova conform Legii privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova nr. 595-XIV din 24.09.1999.</p> <p>Art. 95 alin. (2) al Codului muncii prevede expres că durata normală a timpului de muncă al salariaților din unități nu poate depăși 40 de ore pe săptămână. Această prevedere dezvoltă una din cele mai importante garanții constituționale prevăzute în art. 43 alin. (3) din Constituție potrivit căreia durata săptămânii de muncă este de cel mult 40 de ore și, în același timp corespunde normelor internaționale de muncă ce se conțin în Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 47 cu privire la reducerea timpului de muncă până la patruzeci de ore pe săptămână la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1330-XIII din 26.09.1997. Nerespectarea acestei garanții înseamnă, în fond, nu doar încălcarea prevederilor legislației muncii dar, concomitent, și încălcarea normelor constituționale și internaționale. Durata normală a timpului de muncă la unități în limitele a 40 de ore pe săptămână este universală pentru toate categoriile de salariați și pentru toate unitățile. Excepție constituie doar salariații cărora le este stabilită durata redusă a timpului de muncă (art. 96 CM) și salariații ocupați în condițiile timpului de muncă parțial (art. 97 CM). Cu alte cuvinte timpul de muncă poate fi mai puțin de 40 ore pe săptămână dar nicidecum nu mai mult.</p> <p>Atragem atenția că EASA la 22 ianuarie 2009 a publicat raportul "Evaluarea științifică și medicală a limitării timpului de zbor a membrilor echipajelor" elaborat de către specialiști în domeniu. Aceștia au recomandat ca limitările timpului de zbor pentru piloți și membri echipajelor de cabină să fie mai restricționate decât reglementările EU-OPS Subpartea Q curentă. http://www.easa.europa.eu/ws_prod/r/doc/research/FTL%20Study%20Final%20Report.pdf.</p> <p>Rezultatele analizei cauzelor accidentelor aeronautice demonstrează că 70-80% din ele datorează factorului uman. Respectiv aspectele de oboseală (capacitatea de muncă corespunzătoare) a membrilor de echipaj au o importanță deosebită în reglementarea timpului de lucru și de odihnă. În consecință, în situația în care însăși Uniunea Europeană se află în procesul de reexaminare a cerințelor privind limitarea timpului de zbor, stabilirea unor standarde naționale conforme legislației muncii a Republicii Moldova se efectuează pentru menținerea siguranței zborurilor la un nivel corespunzător.</p>
4	<p>RAC-FTL 085.</p> <p>Timpul de odihnă</p> <p>(a) Într-un interval de 7 zile consecutive (168 de ore între sfârșitul unei perioade săptămânale de odihnă și începerea perioadei următoare) operatorul aerian trebuie să asigure un timp de odihnă săptămânal minim neîntrerupt de 42 de ore care să includă 2 nopți locale. A doua dintre cele două nopți locale poate să înceapă de la ora 20.00, dacă perioada săptămânală de odihnă neîntreruptă este cel puțin de 40 de ore.</p>	<p>În EU-OPS 1.1100 la p. 2.1 – sunt 36 de ore</p>	<p>Nu se acceptă</p>	